

[Justitsministeren.]

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og de dertil knyttede bemærkninger, skal jeg anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Arbejdsministeren (Johan Philipsen):

Jeg har herved den ære for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om arbejdsmiljø*.

Som det vil erindres fra fremsættelsen af forslaget i slutningen af forrige samling, er arbejdet med at revidere arbejderbeskyttelseslovene foranlediget af folketinget ved behandlingen af et begrænset ændringsforslag i 1968. Udvalget ønskede en helhedslov for alle erhvervsområder, det ønskede en enklere formuleret lov, og det ønskede en rammelov, således at de konkrete forskrifter let lod sig tilpasse den hastige udvikling i erhvervslivet og i samfundet i øvrigt.

Det foreliggende lovforslag tilstræber at leve op til disse ønsker, men går videre i retning af en egentlig reform. Det giver sig udslag i det videre syn på, hvad der skal forstås ved sikkerhed og sundhed. Det er ikke blot sikkerhed og sundhed i traditionel henseende, det drejer sig om, men bekæmpelse af alle de påvirkninger i arbejdet, som, selv om de ikke direkte giver anledning til ulykker eller øjeblikkelig sygdom, virker skadelige på helbredet i det lange løb, så den samlede sundhedstilstand psykisk eller fysisk forringes. Midlerne til at nå målet er foruden de traditionelle sikkerhedsforanstaltninger en stærkere indsats ved tilrettelægning af arbejdet, ved projektering og indretning af arbejdssteder, maskiner og redskaber og ved valget og anvendelsen af stoffer og materialer.

Det er altså den egentlig forebyggende indsats, der efter arbejdsmiljøloven skal sættes ind på. Herved lægges der øget vægt på at inddrage parterne på arbejdsmarkedet både i den enkelte virksomhed og som noget nyt i branchesikkerhedsråd under et arbejdsmiljøråd, der skal have en central placering i regeldannelsen.

Et område, hvor der i særlig grad er tale om udbygning i de kommende år, er arbejdsmedicinen, altså alle bestræbelserne for at bekæmpe erhvervssygdomme, nedslidning og for tidlig afgang fra arbejdslivet, således

at der bliver færre tilfælde af førtidspensionering og invalidepension eller erstatning.

Det må erkendes, at denne del af arbejderbeskyttelsen hidtil har været for lidt påagtet.

Alene den direkte lovpligtige ulykkesforsikring udreder årlig erstatningsbeløb for skader ved arbejdsulykker og erhvervssygdomme på henved 500 mill. kr. Arbejdsmiljøgruppen af 1972 har påvist, at man når op på milliardbeløb, når udgifterne til sygehuse, anden sygebehandling og pensioner regnes med.

Regeringen har anmodet det udvalg, som er nedsat af organisationerne på arbejdsmarkedet, lægeforeningen og andre faglige foreninger, om at fremskynde arbejdet med planerne for en bedriftssundhedstjeneste. Arbejdsmiljøgruppen har blandt sine opgaver at overveje, hvilke problemer af arbejdsmedicinsk art der bør vurderes i en bredere sammenhæng. Også disse overvejelser vil blive fremskyndet, således at opbygningen af et system i virksomhederne og på lokalt og centralt administrativt plan i samspil med sundhedsmyndighederne kan blive underkastet en samlet behandling i en hurtigt arbejdende kommission med en tilstrækkelig bred sammensætning.

Det er regeringens opfattelse, at udgifterne til begrænsning og først og fremmest forebyggelse af disse skader i første række må bæres af de virksomheder, i hvis tjeneste skaderne opstår. Dette kan imidlertid ikke gennemføres uden et effektivt virkende arbejdstilsyn. Bl. a. for effektivt at kunne udnytte den ekspertise af forskellig art, som er nødvendig for at udføre arbejdstilsynets opgaver, vil det lokale tilsynsarbejde blive samlet i enheder (storkredse) svarende til amternes geografiske område, på tilsvarende måde som det er tilfældet f. eks. med hensyn til arbejdsformidlingen. Denne omlægning er under forberedelse i tilsynet.

Der har i arbejdsministeriet i over et år været arbejdet med bistand af sagkyndige fra administrationsdepartementet og budgetdepartementet samt et privat organisations- og rationaliseringsfirma på at gennemgå, hvilke krav opfyldelsen af lovforslagets videre målsætning i det hele stiller til et moderne arbejdstilsyn.

Jeg havde håbet at kunne fremlægge re-

[Arbejdsministeren.]

sultater af dette arbejde samtidig med gennemførelsen af lovforslaget, men arbejdet har vist sig mere kompliceret end forudset. Arbejdet er nu umiddelbart over for afslutning, og jeg regner med, at materialet fra de nedsatte arbejdsgrupper hurtigt kan videregives til arbejdsmarkedsudvalget. Regeringen har ikke ment at burde forsinke gennemførelsen, fordi den lægger vægt på, at gennemgangen i udvalget af principperne i lovforslaget kommer i gang straks.

Selv om jeg altså ikke i dag i bemærkningerne til lovforslaget kan angive bestemte beløb, må jeg dog allerede nu gøre opmærksom på, at en styrkelse af arbejdstilsynet er yderst nødvendig, og det er derfor klart, at arbejdstilsynet må have stillet øgede bevilninger til rådighed.

Særligt om det forebyggende arbejdsmedicinske område vil jeg gerne gøre opmærksom på, at det allerede nu kan konstateres, at de nuværende faciliteter ikke er tilstrækkelige til at dække det aktuelle behov, endstige til at betjene en kommende bedriftssundhedsordning.

Jeg er imidlertid overbevist om, at rigtigt anvendt vil merbevillinger til arbejdstilsynet give gode renter i det lange løb ved besparelser på en lang række poster på de sociale og sundhedsmæssige konti.

Der vil år for år kunne ske særskilt forelæggelse for folketingets finansudvalg af de påtænkte nye aktiviteter, der har statsfinansielle konsekvenser. Det forudsættes herved, at aktuelle øgede udgifter ansues i en bredere sammenhæng, således at der til stadighed foretages en løbende vurdering af de nærmest kommende års aktiviteter. Det må være en naturlig følge af rammelovsprincippet, at folketingets arbejdsmarkedsudvalg holdes løbende underrettet om arbejdsministeriets forslag til aktiviteter og bevillinger.

Lovforslaget bygger på et vidtstrakt samarbejde med arbejdsmarkedets parter i arbejdsrådet. Forslaget forudsætter som nævnt fortsættelse og videre udbygning af dette samarbejde. Derfor tillægger jeg det betydning, at der også i folketinget kan skabes virkelig bred opbakning omkring en ny lov om arbejdsmiljø. Jeg tilsiger min vilje til samarbejde med folketingets arbejdsmarkedsudvalg for at nå dette mål.

Ministeren for offentlige arbejder (Damsgaard):

Jeg skal herved tillade mig for folketinget at fremsætte *forslag til lov om forlængelse af Danmarks deltagelse i det skandinaviske luftfartssamarbejde*.

SAS-samarbejdet har i sin nuværende form bestået i henved 25 år og løber frem til 1985. Der er således i øjeblikket kun godt 10 år tilbage af denne periode.

Det er, når det drejer sig om en virksomhed af den karakter, der her er tale om, ikke tilstrækkeligt. Især ved lånoptagelser, materielanskaffelser og investeringer i bygninger og anlæg er det nødvendigt at kunne disponere på længere sigt.

Parterne i SAS, de 3 nationale moderselskaber, DDL, DNL og ABA, som ønsker samarbejdet videreført, har da også fundet det nødvendigt allerede nu at indgå aftale om forlængelse af samarbejdet i yderligere 10 år frem til den 1. oktober 1995. Moderselskaberne har på denne baggrund anmodet de 3 regeringer om på tilsvarende måde at ville forlænge samarbejdet. Det drejer sig i første række om en forlængelse af moderselskabernes koncessioner og aftalerne om de 3 staters samarbejde på luftfartens område.

Som jeg just nævnte, må en sådan forlængelse af konsortiets tilsikrede virksomhedsperiode anses for nødvendig, og alle 3 regeringer har da også været enige herom.

For Danmarks vedkommende kunne de omhandlede foranstaltninger muligvis med tiltrædelse af folketingets udvalg om offentlige arbejder træffes i kraft af de beføjelser, ministeren for offentlige arbejder har i medfør af lov om luftfart. Jeg har imidlertid fundet det rigtigt, at lovsformen anvendes også denne gang, uagtet der ikke er tale om direkte økonomiske dispositioner, således som det var tilfældet i 1950 og 1959, da samarbejdet henholdsvis oprindeligt godkendtes og forlængedes.

I Sverige er grundlaget for regeringens tilsagn om forlængelse af koncessioner m. v. allerede tilvejebragt, og i Norge er man sideløbende med Danmark i færd med at etablere dette grundlag.

Det har i de forløbne år ved mangfoldige lejligheder været fremhævet — jeg mener med stor ret — at samarbejdet inden for SAS har udviklet sig til at blive et af de